Lietas arhīva Nr. K77-2416-23/92
ECLI:LV:RPT:2023:1123.15220041923.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2023. gada 23. novembrī

Rīgas pilsētas tiesa,
tiesnese Anita Dzērve,
piedaloties prokurorei Jeļenai Aleksejevai,
aizstāvei Sarmītei Putniņai,
atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu
/pers. A/, personas kods /personas kods/,
apsūdzībā par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā un 312. panta otrajā daļā.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ vadīja transportlīdzekli bez atbilstošas kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības atņemtas), atrodoties alkohola ietekmē, kā arī izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas.

Ar Dienvidlatgales prokuratūras 2022. gada 28. jūnija prokurora priekšrakstu par sodu, kas stājās spēkā 2022. gada 11. jūlijā, /pers. A/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīts ar naudas sodu 10 (desmit) Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu jeb 5000 (pieci tūkstoši) EUR apmērā un papildsodu – tiesību ierobežošanu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem.

2023. gada 5. maijā ap plkst. 00.03 /pers. A/, zinot, ka papildsods –transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana – pēc minētā priekšraksta nav izciests, būdams persona, kurai transportlīdzekļa vadīšanas tiesības ir atņemtas, atrodoties alkohola ietekmē ar alkohola koncentrāciju izelpojamā gaisā 1,8408 promiles, vadīja transportlīdzekli *AUDI A4*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, Rīgā, pa Maskavas ielu no Ķengaraga ielas puses Prūšu ielas virzienā. Pie nama Nr. /adrese/, /pers. A/ vadīto transportlīdzekli apturēja policijas darbinieki.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgus nodarījumus, kas paredzēti Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā un 312. panta otrajā daļā.

Motīvu daļa

[2] Apsūdzētais /pers. A/ tiesas sēdē apliecināja, ka viņam ir saprotama valsts apsūdzības uzturētāja apsūdzība, sevi par vainīgu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā un 312. panta otrajā daļā atzina, izdarīto nožēloja. Uzturēja pirmstiesas procesā izteikto lūgumu pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā neveikt.

Vērtējot apsūdzētā darbību juridisko kvalifikāciju, tiesa atzīst, ka /pers. A/ izdarītie noziedzīgie nodarījumi pareizi kvalificēti pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas un 312. panta otrās daļas, jo viņš vadīja transportlīdzekli bez atbilstošas kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības atņemtas), atrodoties alkohola ietekmē, kā arī izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas. Apsūdzētā vaina noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā ir pierādīta.

[3] Iepazinusies ar lietas materiāliem, uzklausījusi prokurores un aizstāves viedokli, ņemot vērā to, ka apsūdzētais atzīst savu vainu viņam izvirzītajās apsūdzībās un piekrīt pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas izmeklēšanā, pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas sekas apsūdzētajam tiesas sēdē ir izskaidrotas un sekas ir saprotamas, apsūdzētā vaina viņam celtajā apsūdzībā ir pierādīta ar visiem lietas materiāliem to kopumā un savstarpējā sakarībā, tiesai nav šaubu par apsūdzētā vainu Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā un 312. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. pantu pierādījumu pārbaude tiesas izmeklēšanā nav nepieciešama, līdz ar ko pierādījumu uzskaitījums un to analīze spriedumā netiek izdarīta.

[4] Nosakot sodu tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 35., 46. pantu ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

[4.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 7. pantu /pers. A/ pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas un 312. panta otrās daļas izdarīja divus mazāk smagus noziegumus.

[4.2] Izanalizējot apsūdzētā /pers. A/ personību, noskaidrots, ka viņš:

- agrāk tiesāts (lietas 21.-22., 23.-24., 25., 37.-38., 50.-51., 54. lapa), pēdējo reizi ar Dienvidlatgales prokuratūras prokurora priekšrakstu par sodu 2022. gada 28. jūnijā par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā, ar naudas sodu 10 Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, tas ir, 5000 EUR, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) [ar Daugavpils tiesas 2022. gada 2. decembra lēmumu naudas sods aizstāts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 28 (divdesmit astoņām) dienām];
- tiesas sēdē noskaidrots, ka neprecējies, pamatizglītība, apgādībā bērns, strādā, ir pastāvīga dzīvesvieta, agrāk sodīts.

[4.3] Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu par abu noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu kā apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli tiesa atzīst savas vainas atzīšanu, izdarītā nožēlošanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 1. punktu par atbildību pastiprinošu apstākli noziedzīgā nodarījuma izdarīšana pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas tiesa atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu.

Atbildību pastiprinoši apstākļi par Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu nav konstatēti.

[5] Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas un 312. panta otrajā daļā paredzētie noziedzīgie nodarījumi vērsti pret satiksmes drošību.

[6] Tiesai ir pienākums noteikt vainīgajai personai tiesisku, pamatotu un taisnīgu sodu saskaņā ar Krimināllikuma 46. pantā norādītajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem, ievērojot Krimināllikuma 35. pantā noteikto soda mērķi.

Tiesai nav pienākuma ikreiz noteikt vainīgajam visvieglāko likumā paredzēto sodu, piemērojot visus iespējamos labvēlīgos likuma nosacījumus *(Augstākās tiesas 2018. gada 19. jūnija lēmums lietā Nr. SKK-J-348/2018).*

Tiesa ir pārliecināta, ka nevis alternatīvu sodu piemērošana, bet vienīgi /pers. A/ izolēšana no sabiedrības spēs atturēt viņu no turpmākas noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Šādu secinājumu tiesa izdarījusi, analizējot apsūdzētā personību, jo /pers. A/ šos noziedzīgos nodarījumus izdarīja neizciesta soda laikā, kas liecina par viņa attieksmi pret morāles un likuma normām. Tiesa, izvērtējot /pers. A/ attieksmi pret noziedzīgajiem nodarījumiem pret satiksmes drošību, atzīst, ka viņa noziedzīgās darbības, vadot transportlīdzekli, neesot transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām un alkohola ietekmē, apdraud visu citu satiksmes dalībnieku dzīvību un veselību.

Saprotot noziedzīgu nodarījumu kā netaisnīgumu, ko radījusi pārkāpēja darbība vai bezdarbība, ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst sabiedrības un arī pārkāpēja interesēm *(A. Judins. Krimināsods nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista vārds Nr. 11 (762), 2013. gada 19. marts, 7. lpp.)*.

[6.1] Tiesa ņem vērā, ka /pers. A/ apgādībā esošais bērns nav atturējis viņu no noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas, tomēr šim faktam nav izšķirošas nozīmes soda veida noteikšanā. Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta otro daļu vainīgā personība, tostarp ģimenes stāvoklis, ir tikai viens no kritērijiem, kas ņemams vērā, nosakot sodu par izdarīto. Kā būtiskākie ir izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturs un radītais kaitējums.

[6.2] Tiesa secina, ka /pers. A/ tomēr līdz šim nav sapratis savas kļūdas, nav izdarījis secinājums par līdzšinējās uzvedības nepieļaujamību. Brīvības atņemšana /pers. A/, samērojot šo apsūdzētā tiesību ierobežojumu ar sabiedriskās drošības interesēm, ir ne vien attaisnojama un pieļaujama, bet arī nepieciešama soda represīvo un preventīvo mērķu sasniegšanai. Vienlaicīgi tiesa ņem vērā, ka iepriekš noteiktie sodi gan nosacīti notiesājot ar pārbaudes laiku, gan naudas sods, gan sabiedrisko darbu veidā nav atturējis /pers. A/ no jaunu noziegumu veikšanas.

[6.3] Šādos apstākļos /pers. A/ brīvības atņemšanas soda mērs par Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu nosakāms – brīvības atņemšana uz 6 (sešiem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 (pieciem) gadiem; par Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu – īslaicīga brīvības atņemšana uz 3 (trim) mēnešiem. /pers. A/ piemērojams Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas sankcijā paredzētais papildsods – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana –, kas paredzēts kā obligāts. Tā apmērs par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu nosakāms uz 5 (pieciem) gadiem, kas tiesas ieskatā ir pamatots, samērīgs un nav vērtējams kā neadekvāti bargs, ņemot vērā iepriekš secināto par /pers. A/ likumpārkāpumu vēsturi un personību.

[7] Krimināllikuma 50. panta pirmajā daļā noteikts, ja persona izdarījusi vairākus patstāvīgus noziedzīgus nodarījumus, tiesa, taisot spriedumu, vai prokurors, sastādot priekšrakstu par sodu, nosaka sodu atsevišķi par katru noziedzīgo nodarījumu. Šādā gadījumā galīgais sods nosakāms pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, ietverot vieglāko sodu smagākajā vai arī pilnīgi vai daļēji saskaitot piespriestos sodus. Savukārt minētā panta otrajā daļā noteikts, ja visi noziedzīgie nodarījumi, kas veido noziedzīgu nodarījumu kopību, ir kriminālpārkāpumi vai mazāk smagi noziegumi, galīgais sods nosakāms, ietverot vieglāko sodu smagākajā vai arī pilnīgi vai daļēji saskaitot piespriestos sodus. Šādā gadījumā kopējais soda apmērs vai laiks drīkst pārsniegt maksimālo soda apmēru vai laiku, kāds paredzēts par smagāko no izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, bet ne vairāk kā par pusi no maksimālā soda apmēra vai laika, kāds paredzēts par smagāko no izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem. (..).

Tiesa atzīst, ka /pers. A/ ir konstatēts viens atbildību mīkstinošs apstāklis par katru noziedzīgo nodarījumu un viens atbildību pastiprinošs apstāklis par noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas, kas jau ņemts vērā pie pamatsoda noteikšanas. Šādos apstākļos tiesas ieskatā sods nosakāms, daļēji saskaitot piespriestos sodus.

[8] Pierādījumu pārbaudes neizdarīšana iztiesāšanā ir procesuāla darbība, kas ir pieļaujama pie apstākļiem, kad apsūdzētais atzīst savu vainu. Apsūdzētais, piekrītot lietas iztiesāšanai bez pierādījumu pārbaudes, ir izmantojis savas tiesības uz sadarbību, ko nosaka Kriminālprocesa likuma 21. pants, ka persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību, var sadarboties ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto amatpersonu, lai sekmētu kriminaltiesisko attiecību noregulējumu. Tas, ka apsūdzētais izmanto savas tiesības uz sadarbību vienkāršotāka procesa izvēlē, nav atzīstams par patstāvīgu viņa atbildību mīkstinošu apstākli, bet tiesa ņem vērā pie soda noteikšanas. Šāda atziņa izriet arī no tiesu prakses (*Senāta Krimināllietu departaments nolēmumus lietā Nr. SKK- 232/08*).

[9] Šādos apstākļos tiesa atzīst, ka apsūdzētajam noteiktais soda veids un mērs par katru noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu ir individualizēts, samērīgs ar izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem un tā mīkstināšanai nav likumīga pamata.

[10] /pers. A/ notiesāts ar Dienvidlatgales 2022. gada 28. jūnija prokurora priekšrakstu par sodu par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā, un sodīts ar naudas sodu 5000 EUR apmērā, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem.

[10.1] Atbilstoši Krimināllikuma 51. panta pirmajai daļai, ja notiesātais pēc sprieduma spēkā stāšanās, bet pirms pilnīgas soda izciešanas izdarījis jaunu noziedzīgu nodarījumu, tiesa jaunajā spriedumā noteiktajam sodam pilnīgi vai daļēji pievieno sodu, kas nav izciests pēc iepriekšējā sprieduma.

[10.2] Lemjot par galīgā soda noteikšanu apsūdzētajam, tiesa ņem vērā pēc 2008. gada 1. jūlija Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces lēmumā "Sodu piemērošanas politika" izteiktajiem priekšlikumiem, ka, nosakot sodu par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem, vispārējos gadījumos piemērojama piespriesto sodu daļēja saskaitīšana. Savukārt galīgā soda noteikšana, ietverot vieglāko sodu smagākajā, kā arī pilnīgi saskaitot piespriestos sodus, var tikt piemērota īpašos gadījumos.

Tiesa atzīst, ka /pers. A/ ir konstatēts viens atbildību mīkstinošs apstāklis par katra noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, atbildību pastiprinošs apstāklis par Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, un nav konstatēti atbildību pastiprinoši apstākļi par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā, kas jau ņemts vērā pie pamatsoda noteikšanas, tādējādi tiesas ieskatā galīgais sods nosakāms daļēji pievienot papildsodu.

Tiesa uzskata, ka ar šāda soda piemērošanu tiks panākts Krimināllikuma 35. panta otrās daļas noteiktais soda mērķis.

[11] /pers. A/ piemērotais drošības līdzeklis – aizliegums izbraukt no valsts – atstājams negrozīts līdz spriedums stāsies spēkā.

[12] Saskaņā ar Krimināllikuma 70.[14] panta 1.[1] daļu, ja izdarīts šā likuma 262. vai 262.[1] pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums ar transportlīdzekli, kas pieder citai personai, no noziedzīgu nodarījumu izdarījušās personas piedzen pilnu vai daļēju šā transportlīdzekļa vērtību.

Lietas materiālos konstatēts, ka transportlīdzekļa *AUDI A4* vidējā vērtība, ņemot vērā izmantojamo degvielas tipu, nobraukumu un pieejamo informāciju par līdzīgas komplektācijas un tehniskā stāvokļa automašīnas tirgus cenām, noteikta 1650 EUR apmērā (lietas 46., 47. lapa). Transportlīdzekļa vērtība tiesas sēdē netika apstrīdēta.

Ņemot vērā, ka /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu pret satiksmes drošību, par kuru atbildība ir paredzēta Krimināllikuma 262. panta otrajā daļā, un, izvērtējot lietas iztiesāšanā konstatētās ziņas par /pers. A/ personību raksturojošām ziņām, tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā piedzīt no apsūdzētā pilnu minētā transportlīdzekļa vērtību nav samērīgi, līdz ar to no apsūdzētā ir piedzenama minētā transportlīdzekļa daļēja vērtība 1000 EUR apmērā.

[13] Juridiskās palīdzības sniegšanai apsūdzētajam /pers. A/ kriminālprocesā pieaicināta aizstāve Sarmīte Putniņa, kurai par veikto darbu pienākas atlīdzība 100 EUR. Minētie procesuālie izdevumi saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368. pantu ir piedzenami no apsūdzētā /pers. A/ valsts ienākumos.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511. pantu, tiesa

nosprieda

/pers. A/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā un 312. panta otrajā daļā un sodīt viņu:

- par Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ar brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 (pieciem) gadiem;
- par Krimināllikuma 312. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 (trim) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo un otro daļu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības daļēji saskaitīt piespriestos sodus un sodu /pers. A/ noteikt – brīvības atņemšanu uz 8 (astoņiem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadītāja tiesības uz 5 (pieciem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51. panta pirmo daļu šajā spriedumā noteiktajam sodam daļēji pievienot papildsodu, kas nav izciests pēc Dienvidlatgales 2022. gada 28. jūnija prokurora priekšrakstu par sodu, un galīgo sodu noteikt – brīvības atņemšanu uz 8 (astoņiem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 7 (septiņiem) gadiem.

Soda izciešanu skaitīt no aizturēšanas dienas.

Soda izciešanas termiņā ieskaitīt īslaicīgās aizturēšanas vietā pavadīto laiku 2023. gada 5. maijā.

/pers. A/ piemēroto drošības līdzekli – aizliegums izbraukt no valsts – atstāt negrozītu līdz spriedums stāsies spēkā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 70.^{14} panta 1.^{1} daļu piedzīt no /pers. A/ valsts labā daļēju transportlīdzekļa *AUDI A4*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, vērtību – 1000 EUR (viens tūkstotis *euro*).

Noteikt termiņu transportlīdzekļa vērtības labprātīgai atlīdzināšanai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV21TREL1060001219000, maksājuma uzdevumā obligāti norādot – konfiscējamās mantas aizstāšana, /pers. A/, Nr. 15220041923. Samaksas apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas pilsētas tiesā.

Piedzīt no /pers. A/ par labu valstij 100 EUR (simts *euro*) par zvērināta advokāta veikto darbu juridiskās palīdzības sniegšanā tiesā un tie iemaksājami: Valsts kase, NMR 90000050138, konts LV68TREL1060001239300, BIC kods TRELLV22, nosakot 30 dienu termiņu to labprātīgai atlīdzināšanai pēc sprieduma spēkā stāšanās, iesniedzot tiesai maksājuma apliecinošu dokumentu.

Spriedumu var pārsūdzēt vai noprotestēt 10 (desmit) dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesai, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas pilsētas tiesā.

Tiesnese A. Dzērve

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.